

छन्दसां वृत्तिनामानि ।	छन्दसां लक्षणगणाः ।	छन्दसां मुद्राहरणानि ।
अनुष्टुप्	पञ्चमं लघु सर्वत्र सप्तमं द्विचतुर्थयोः । गुरु षष्ठ्य पादानां श्लेषेन नियमो मतः । प्रयोगे प्रायिकं प्राहुः केचित्तु लक्षणम् । लोकेऽनुष्टुप्ति स्मार्तं तस्माच्छास्त्रता मता ॥	पञ्चमं लघु सर्वत्र सप्तमं द्विचतुर्थयोः । गुरु षष्ठ्य पादानां श्लेषेन नियमो मतः ।
प्रथमे चरये ८	२१॥२२॥	
द्वितीये ८	२१॥२१॥	
तृतीये ८	११२१२२॥	
चतुर्थे ८	२२॥१२१॥	
इति वृत्तमष्टानि समाप्तानि ॥३॥		
अथ मात्रावृत्तानि ।		
आर्या अर्थात् गद्या	लघ्वेतत् सप्तगद्या गोपेता भवति नेह विषये कः । बडो जञ्च न लघु वा प्रथमार्द्धे नियतमाख्यायाः ॥ बडे द्वितीयकात् परके नृषे सुखलाञ्च सयतिपद- नियमः । चरमेऽर्द्धे पञ्चमके तस्मादिह भवति बडो लः ॥	लघ्वः शिष्टः सुतो मे वल्लवकुलटाभिराहृतो न यष्टे । अथमपि वसत्यसाविति जगाद् गोष्ठ्यां यमोदार्था ॥
प्रथमे पादे १२	२२१२१२॥	
द्वितीये १८	२१॥१२१२१२॥२	
तृतीये १२	११११२१॥	
चतुर्थे १५	१२१२१२२॥	
प्रकारान्तरो यथा		
प्रथमे पादे १२	२२१२१२॥	
द्वितीये १८	२२१२११११२२॥	
तृतीये १२	२११२१२॥	
चतुर्थे १५	२२११११२२॥	
नवधा आर्या क्रमेण यथा ।		
पद्या	प्रथमगणत्रयविरतिर्दलयोरुभयोः प्रकीर्तिता [पद्या ।	जय जय गद्य । सुरारे । केशव । कंसान्तकाच्युतागता । कुरु करुणामिति विनतिः पद्या भवरोगदुःखानाम् ॥ अत्र द्वितीयपादान्तलघोर्युं रत्वम् । पूर्वपराद्धयोर्द्वादशमात्रायां यतिः ॥
प्रथमे पादे १२	१११२१२॥	
द्वितीये १८	२११२१२१२२॥	
तृतीये १२	१११२१११॥	
चतुर्थे १५	२२११२२२॥	
विपुला	संलग्न गणत्रयमादिमं शकलयोर्द्वयोर्भवति पादः । यस्यास्तं पिङ्गलनागो विपुलामिति समाख्याति ॥	पूर्वा कलिकालखालहताणां नास्तुप्रहतिरस्यापि । वीर्यविपुला सुखे चेत् स्यान्नोविन्द्यास्त्रमन्त्रकला ॥ अत्र द्वितीयचरणान्तलघोर्युं रत्वम् । पूर्वपराद्धयोर्द्वादशमात्रायां संलग्न यतिः ॥
प्रथमे पादे १८	२२१२२२१२॥	
द्वितीये १२	२१११२२॥	
तृतीये १४	२११२१२२॥	
चतुर्थे १३	२२२१२१॥	
चपला	दलयोर्द्वितीयतुर्थ्यो गबौ जकारौ तु वञ्च चपला सा ।	चपला न चेत् कदाचिन्नृणां भवेद्भक्तिभावना लघ्वे । धर्मार्थकाममोक्षास्तदा करुणा न सन्देहः ॥
प्रथमे पादे १२	११२१२२॥	
द्वितीये १८	१२१२१२१२२॥	
तृतीये १२	२२१२१२॥	
चतुर्थे १५	१२१२१२२॥	
सुखचपला	आद्यं दलं समस्तं भजेत लघ्वं चपलागतं यस्याः । शेषः पूर्वजलघ्वा सुखचपला खोदिता सुनिना ॥	गन्दमुत । वञ्चकत्वं दृढं न ते प्रेम गच्छ तत्रैव । यत्र भवति ते रागः कापि जगाद्देति सुखचपला । अथ द्वितीयपदान्तलघोर्युं रत्वम् ॥
प्रथमे पादे १२	२११२१२॥	
द्वितीये १८	१२१२१२१२२॥	
तृतीये १२	२१११२२॥	
चतुर्थे १५	२११२१११२॥	